

Posudek bakalářské teoretické práce

Ester Fischerová (dále též „EF“): *Nosferatu*: meta-analýza (dále též „N“)

Základní dojem z bakalářské práce N by se dal postihnout slovy: slibuje něco jiného, než co v ní je. EF se podle záměru formulovaného v anotaci a pak víceméně podobnými slovy na různých místech práce pokouší o „cosi podobného meta-analýze“ textů tematizujících dvě adaptace klasického románového horroru Brama Stokera *Drákula*, filmů *Upír Nosferatu* F. Murnaua (1922) a *Nosferatu: Fantom noci* W. Herzoga (1979), se zvláštním ohledem na jejich vzájemné porovnání. Toto „cosi podobného“ EF několikrát nazývá „experimentem“, což ve čtenáři vzbuzuje nadějeplná očekávání: těšíme se, že se tu setkáme s něčím neobvyklým, nevyzkoušeným, kontroverzním a třeba i nezbedně anarchistickým a šokujícím, co EF elegantně vmete do tváře tupě podřimujícího, nedovtipného publika. Skutečnost však pokulhává za očekáváním – dostává se nám totiž obsahově sice docela solidního, v kontextu bakalářských prací FAMU nadprůměrně zručným jazykem stylizovaného, avšak vcelku nijak překvapivého a nevzrušivého výkonu.

Z N se dozvíme, co si o obou adaptacích myslí autoři několika studií či článků, z nichž EF průběžně cituje. EF bohužel zřetelně neosvětluje to, co by mělo být základem každé „meta-analytické“ metody: proč si ke své komparaci vybrala právě těch sedm prací, které jsou uvedeny v seznamu literatury. Není tudíž zjevné, zda a nakolik vůbec mohou být s užitkem srovnatelné vzhledem ke svému rozsahu a žánru; tyto klíčové informace k jednotlivým textům EF sděluje jen průběžně, fragmentárně a namátkově. Nemyslím, že takovouto „metodu“ lze s dobrým svědomím prohlásit za součást proklamovaného experimentu: síla odborných i uměleckých experimentů totiž zpravidla spočívá v něčem jiném než v pohodově ležérním přístupu. Tím, co nyní řeknu, nemírím na práci N jako celek, míním to jako obecné připomenutí rizika spjatého s přemrštěnými nadějemi vkládanými do metody „nějak to zkusíme a uvidíme, jestli z toho něco vzejde“ – k níž se tu EF přihlašuje –, zaštiťující se navíc nadějí, že i když z pokusu nakonec nevzejde nic, bude tento postup alespoň, slovy EF, „estetický a půvabný“. Ve skutečnosti však „experimenty“ tohoto druhu nepředstavují žádné tvůrčí ani myšlenkové riziko, pokud jsme ochotni vzít zavděk estetickým půvabem každého plácnutí do vody.

Tak nízké hodnocení ale práci N nepřísluší. Z textu je zřejmé, že EF je výborně obeznámená s oběma pojednávanými filmy a dobře se orientuje i ve vybraném segmentu sekundární

literatury; jednotlivé aspekty porovnávaných filmů komentuje s přehledem, věcně a bez nápadnějších stylistických škobrtnutí – neodpustí si ovšem překlepy z nedbalosti typu „*Der Golem, wie in der Welt kam*“. Své názory na pojednávané filmy EF bezprostředně konfrontuje s hypotézami a závěry formulovanými ve vybraných statích – již zmíněná otázka je, zda je to právě ta nejpřípadněji zvolená odborná literatura a jestli by nebylo namístě ji přesně vymezit, případně rozšířit o další tituly. Dochází přitom k zjištěním někdy docela předvídatelným, jako například že pro Herzoga je jeho *Nosferatu* nejenom poctou oblíbenému režisérovi, ale také autorským komentářem k dějinám německé kinematografie a kultury; jindy o poznání pronikavějším, jako například že citovaní filmoví odborníci se vcelku shodují co do názoru o vztahu mezi oběma filmy, avšak liší se svým vymezením filmového remaku. Je to ostatně klíčový postřeh, o nějž by se mohla opírat hlubší analýza „jazyků“ jednotlivých studií, jejichž individuální charakter bývá hlavní překážkou mechanicky „statistického“ srovnávání odborných textů pocházejících z různého prostředí či „autorských škol“. Je myslím škoda, že se EF nepustila tímto směrem do takto dobrodružného podniku, jež by bylo lze právem nazvat experimentem.

Takto její práce zůstává vcelku solidně napsanou analýzou dvou slavných filmů s oporou ve spíše náhodně se jevícím vzorku jejich textové recepcce. *Nosferatu* z filmového diptychu nám EF, jejíž práci doporučuji k obhajobě, představuje jako sice docela šarmantní bytost, která nám však navzdory všem úvodním příslibům na poli filmové teorie nedokázala připravit žádný slastně mrazivý záchvěv z neočekávaného poznání.